

محمد تقی خان چارلنگ را بهتر بشناسیم..... [به نقل از وبلاگ دره خرزهره](#)

تاریخ بختیاری تألیف علیقلی خان سردار اسعد — ص: ۶۱۷-۶۱۸-۶۱۹-۶۲۰-۶۲۱

به اهتمام جمشید کیانفر — چاپ دوم: ۱۳۸۳

محمد تقی خان چهار لنگ بختیاری شجاع الممالک

لایارد انگلیسی که در سال 1840 میلادی از نزدیک محمد تقی خان را ملاقات کرده بود سیمای ظاهری او را چنین توصیف کرده است. محمد تقی خان مردی پنجاه ساله میانه بالا و تا اندازه ای تنومند بود. او قیافه ای موقر و آمرانه و چهره ای زیبا و جذاب داشت ولی بینی او که در یکی از جنگها بر اثر اصابت گلوله دچار شکستگی شده بود تا اندازه ای از زیبایی صورت او کاسته بود. همیشه تبسم ملیحی بر لب داشت و هنگام خندیدن شاد و بانشاط بود. دارای صدای خوش و دلنشینی بود. وی ملبس به یک نوع لباس سفر یا نظامی بود که معمولاً روسای بختیاری در هنگام مسافرت می پوشیدند. یک قبای آستین کوتاه تنگ و چسبان تا حد زانو روی خرقة بلند ابریشمی که دامن آن در زیر شلوار گشادش که دارای حاشیه ملیله دوزی و روی قوزک پایش بسته بود پنهان شده. دور کلاه بلندش یک لنگ یا شال مخطط پیچیده شده بود. اسلحه اش عبارت بود از یک تفنگ با لول بسیار نادر و ممتاز دمشقی که قنداقش به طرز جالبی با طلا و عاج تذهیب کاری شده بود. یک شمشیر از بهترین فولادهای کار خراسان با غلاف جوهر نشان. یک خنجر مرصع و گرانبها و یک پیشتاب بلند که بطرز استادانه ای تزئین کاری شده بود و به ((کیس کمر)) یا کمر بندش آویزان کرده بود سر و گردن مادیان عربی

زیبا و قشنگش با منگوله های سرخ و دکمه های نقره ای آرایش داده شده بود. زین و برگش نیز تذهیب کاری شده و در تنگ زین و بغل مادیانش یک شمشیر دیگر آویزان و در طرف مقابل یک گرز آهنی که معمولاً ایرانیها در جنگ بکار می

بردند دیده می شد. محمد تقی خان از اسلحه و یراق خود بسیار راضی بود او صاحب یک قیافه اشرافی و رفتار و حرکاتش مانند فنودال های بزرگ بود هر چند محمد تقی خان فردی بیسواد و فرزند کوهستان بود اما از اندیشه و افکاری نو و مترقی برخوردار بود. در صدد سرو سامان دادن به وضعیت اجتماعی منطقه بختیاری بود.))
سفرنامه یاگذر ذهاب به خوزستان. سرهنری راولینسون ترجمه اسکندر امان الملهی بهاروند(1))

1- مادر محمدتقی خان: بی بی خانم دختر کاید آقا امیر بزرگ از کلانتران ایل مکنوند و از نوادگان کاید امیر حسام المدین مکنوند می باشد.

2- همسران محمدتقی خان: یکی دختر حسن خان، عموزاده اش بوده که در قلعه پدرش زندگی می کرد.

یکی دیگر از همسران او، بی بی خاتون جان خانم (همسر بزرگش بوده است) وی دختر یکی از خوانین بزرگ لرستان بوده است که این شیرزن، صاحب مرتبت و کاملاً شایسته این همه عزت و احترام بوده است که از این زن، صاحب سه فرزند به نام های حسین قلی خان - مهدی قلی خان - رضاقلی خان شده است.

3- حسین قلی خان: فرزند بزرگ و رشید محمد تقی خان به لحاظ شجاعت و دلیری و برخورداری از روحیه بالایی عشایری. نزد پدر و مادر و در بین طوایف بختیاری از احترام و جایگاه ویژه ای برخوردار بود. لایارد انگلیسی می نویسد؛ پدر و مادرش علاقه شدیدی نسبت به او داشتند و او زیباترین پسری بود که در ایران بخصوص در میان مردم کوه نشین دیده بودیم. او بچه ای دلیر، شجاع و باهوش و صاحب روحی بزرگ بود که می توان گفت از لحاظ خصوصیات اخلاقی به پدرش شباهت داشت.

4- یکی از خواهران محمدتقی خان، همسر خلیل خان بویر احمدی بوده است.

5- همسر علی نقی خان، فاطمه سلطان نام داشت.

6- کریم خان: برادر دلیر و شجاع محمدتقی خان بوده است که پس از دستگیری محمدتقی خان و انتصاب علیرضا خون بعنوان حکومت جانکی از سوی دولت مرکزی، علیرضا خون روش خشن و ستمگرانه ای با خانواده علی خان و منسوبانش در پیش گرفت و کریم خان را در باغملک دستگیر و او را به گلوله بست و ملا محمد دینارونی که از یاران و متحدین محمدتقی خان بود، تعقیب و در منطقه سراک وی را دستگیر و بقتل رساند و جسدش را به آتش کشید.

7- اصلاان خان: پدرش ابوالفتح خان برادر محمدتقی خان و مادرش بی بی فاطمه دختر کاید اسماعیل امیری کلانتر ایل مکنونی بوده است. وی در سال 1290 هـ ق با دسیسه حسین قلی خان ایلخانی و علیرضا خون چهارلنگ در رامهرمز به اتفاق برادر زاده اش مراد خان، با تمهیداتی به دست کاید محمد جعفر شیرالی بقتل رسیدند. خواهر اصلاان خون همسر امامقلی خان حاج ایلخانی و مادر محمدحسین خان سپهدار بوده است. اصلاان خون در بقدرت رسیدن حسین قلی خان و امامقلی خان سهم بسزایی داشته است.

8- داراب خان: فرزند اصلاان خون می باشد که بعد از قتل پدرش، با خداکریم خان پسر علیرضا خون رقابت داشت و چندین بار با پشتیبانی عمه زاده اش، محمدحسین خان سپهدار فرزند حاج ایلخانی به حکومت جانکی منصوب شد. وی مردی لایق و کاردانی بود. با اعراب رامهرمز که در زمان محمدتقی خان با یکدیگر در جنگ و ستیز بودند صلح نمود و دختر شیخ سلطان آل خمیس را برای ایجاد همبستگی بعقد خود در آورد و با طایفه گندزلوها که از طرفداران محمدتقی خان بودند بیش از پیش نزدیک شد و دختر خود بی بی شاه پسند را بعقد پرویز خان یکی از نوادگان مراد خان در آورد.

9- اسد خان: برادر علیرضا خان، هنگامیکه سواران کعب و عده ای از بختیاری ها برای رهایی محمدتقی خان در شوشتر به اردوی دولتی شبیخون زدند، در آن شب اسدخان که از نگهبانان معتمدالدوله بود بقتل رسید.

بی بی آقا بیگم: خواهر حسین قلی خان ایلخانی و همسر علیرضا خون چهارلنگ و مادر میرزا آقاخان و خدا کریم خان بوده است.

بی بی خانم کوچک: دختر حسین قلی خان ایلخانی و همسر میرزا آقاخان چهارلنگ بوده است.